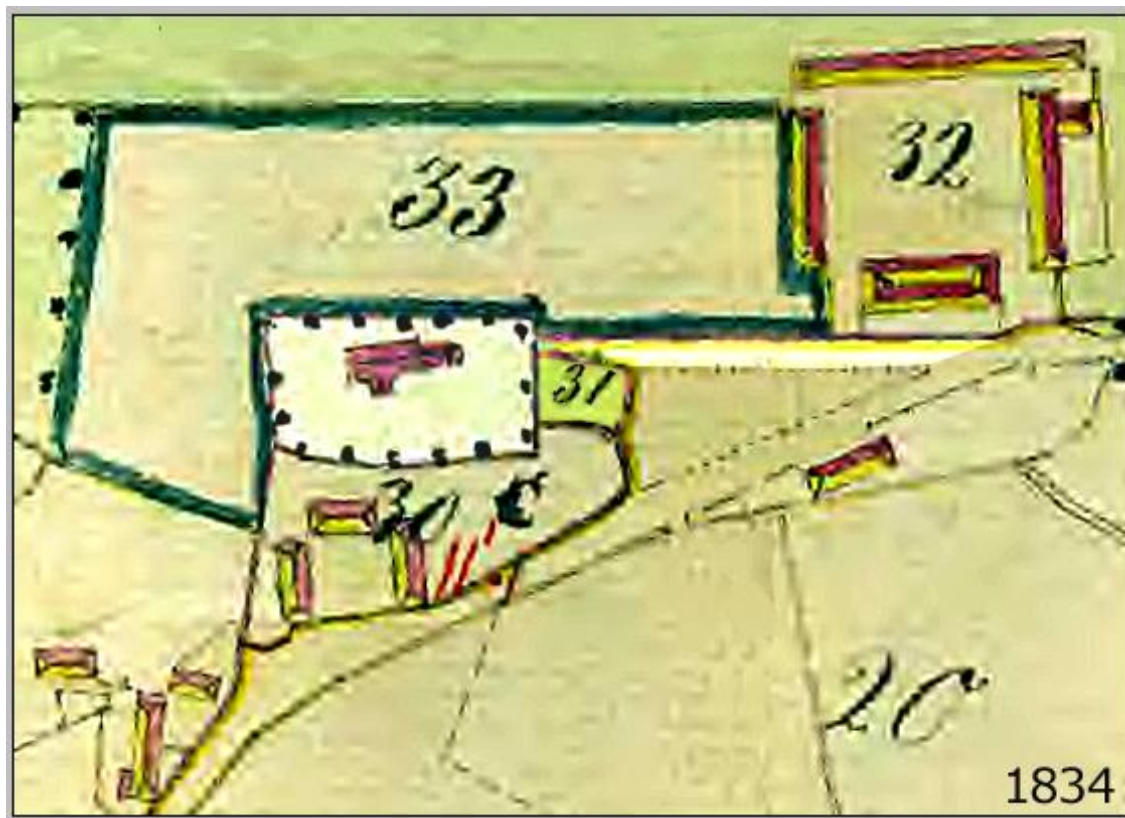

Skartofta kyrka-kyrkogård

Ca 1200-2020

av
Leif Nyström

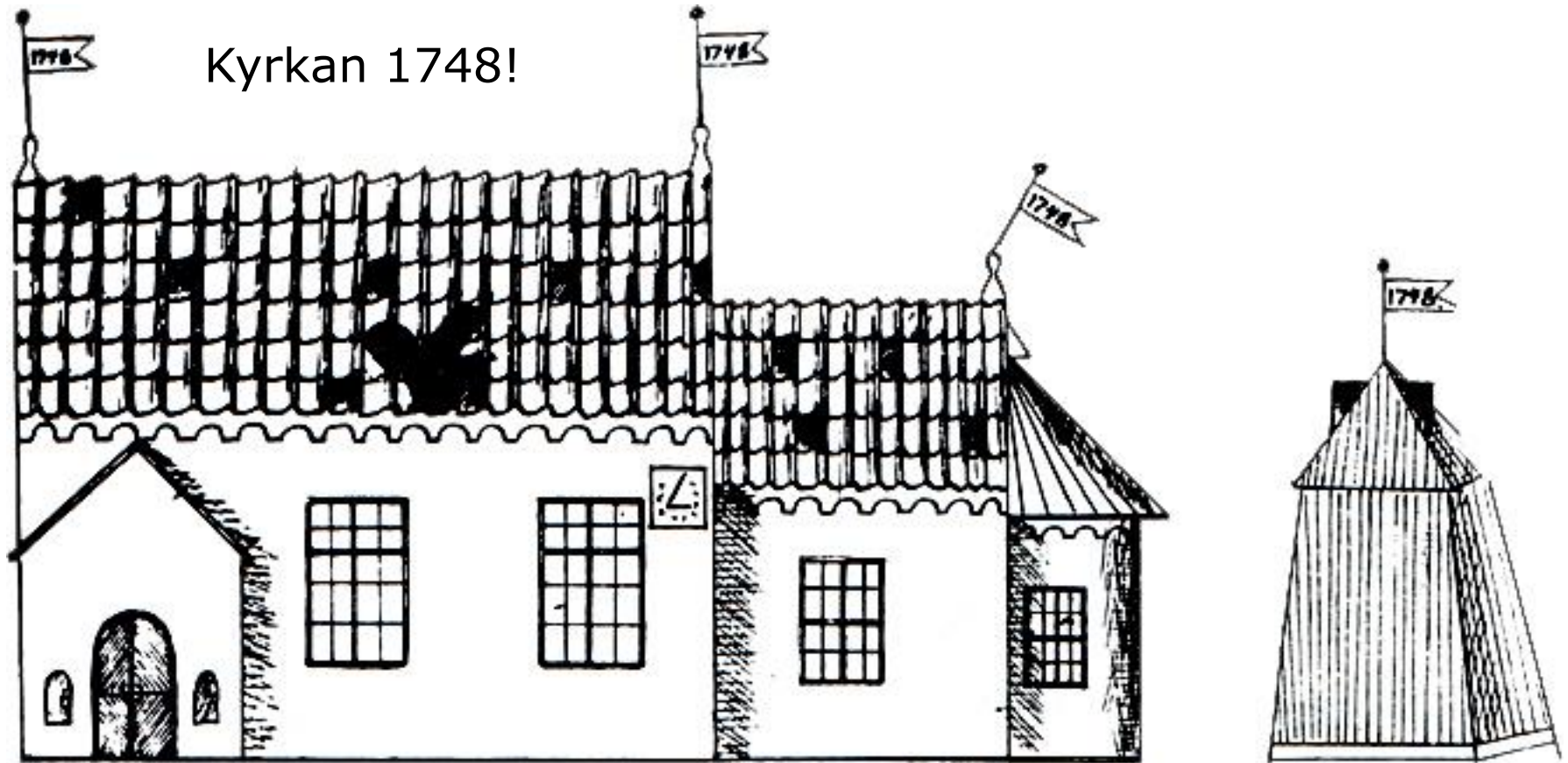
Skartofta kyrka-kyrkogård

Enligt Riksantikvarieämbetets tidigare info från 1987 så har:

"Skartofta kyrka sannoligt uppförts i slutet av 1100-talet eller tidigt 1200-tal med romersk grundplan med långhus, kor och absid! enligt en tidig 1800-tals teckning av Kantor Westerdahl."

Kyrkan uppförd i gråsten, taken på teckningen var av tegel medan absidens tak var av bly.

Skartofta kyrka-kyrkogård

Ritad av Lars Westerdahl, som var Kantor mellan 1810 -1859.
Klockstapeln från 1783 med två klockor gjutna 1669 och 1772.

Skartofta kyrka-kyrkogård

Texten på teckningens baksida

”Utsigten af Skartofta ruinerade kyrka, som blef utdömd 1806 och borttagen 1839. Besynnerligt, var det, att då kyrkan blef utdömd, så dogo båda presterna, Pastor Molin och Comminister Björkners. Klockaren Johan Hommerberg lefde i många år derefter. Lars Westerdahl, cantor.”

(Lars Westerdahl var kantor i Öved 1809-1849.
Kyrkan på teckningen är inte måttsett.)

Skartofta kyrka-kyrkogård

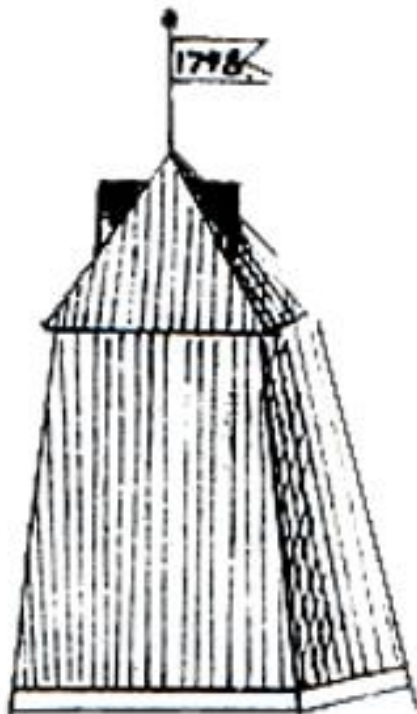
Klockstapeln byggd 1783, brädklädd igen 1784

I Räkenboken står det bl.a. att grunden (stenmur) var ca 5,9 m i fyrkant och ca 1,2 m djup. Stapelns undre del 7 m hög och bestod av bl.a. 10 stolpar, 25cm i fyrkant samt annat virke för sammanfogningen.

Överdelen för 2 klockor. ca 3 m hög. Hela stapeln brädklädd. Det fanns 2 dörrar med lås.

Basen på toppen ca 4,6 m i fyrkant

Ca 10 m
hög

Grunden ca 5,9 m i fyrkant

Skartofta kyrka-kyrkogård

Några noterbara händelser

1695 Brand i prästgården, brandstodshjälp.

1705 Prästgården och kyrkan 'lades i aska', ej vapenhuset.

1709 Återuppbyggdes kyrkan.

1731 Ny altartavla, målad och förgylld 1740.

1736 Ny predikstol med krona, målad och förgylld.

1754 Målades i taket, Paulus knäliggande med bibelcitat runt.

1771 Nytt fönster mot norr, övriga fönster förstörades.

1783 Ny klockstapel som redan nämnts.

1801 En ny prästgård är uppförd.

1806 Båda klockorna blev omgjutna till en klocka.

1806 Amalia Beata Lewenhaupt ansökan om gemensam gudstjänst.
vilket beviljades. Klockan och kyrkogården blev kvar.

1807 Stängdes kyrkan och lämnades öde, men tänkt som ett framtida
sockenmagasin.

Skartofta kyrka-kyrkogård

Forts. på några noterbara händelser

1807 När nu Öved är huvudförsamling, beslutades hur samgåendet skulle utföras som tex med bänkplatser för Skartofta, ringning mm.
Invånare i Öved ca 600, i Skartofta ca 400.

1818 Sockenborna ansökte om att få tillbaka sin kyrka, vilket avslogs.

1824 Charles Emil Ramel ansökte om gemensam begravning på Öveds nya Kyrkogård samt att flytta klockan dit, som beviljades. Tidigare beslut att få behålla klockan och kyrkogården upphävdes. Samtidigt ansökte sockenborna åter att få tillbaka sin kyrka, som avslogs. Inga begravningar kunde längre hållas i Skartofta.

1835 Kyrkan som sockenmagasin blev inte genomfört i.st. föreslogs att bygga om kyrkan till ett skolhus, vilket ansågs för dyrt.

1839 Byggdes en ny skola på den gamla kyrkogården. (Birgitta Knutman)

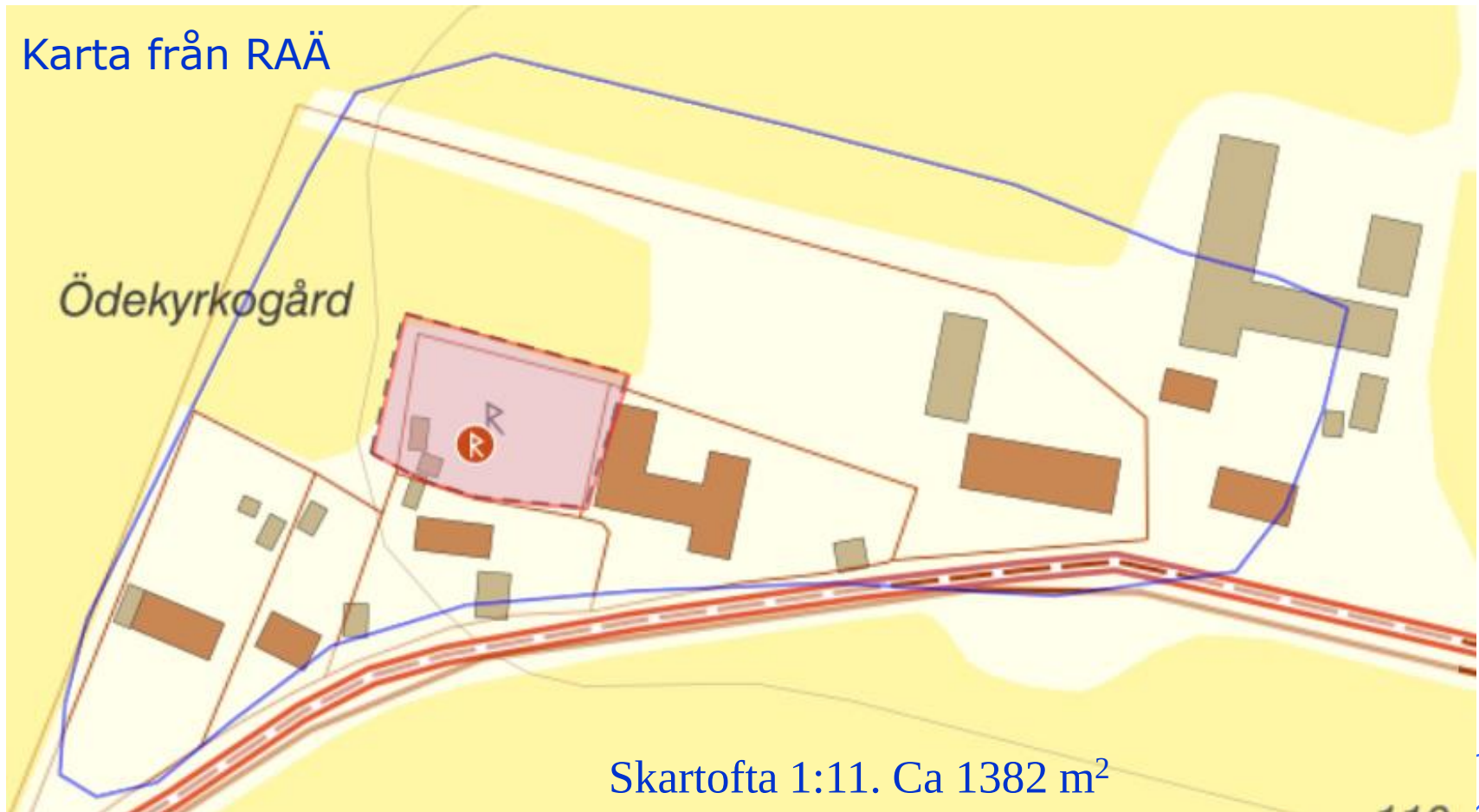
1850 "Ödekyrkogården" är en fornlämning från före 1850 d.v.s. den har automatiskt skydd genom kulturmiljölagen.

Skartofta kyrka-kyrkogård

 = Fornlämning¹, L1989:4246 (ca 44 x 31,4 m)

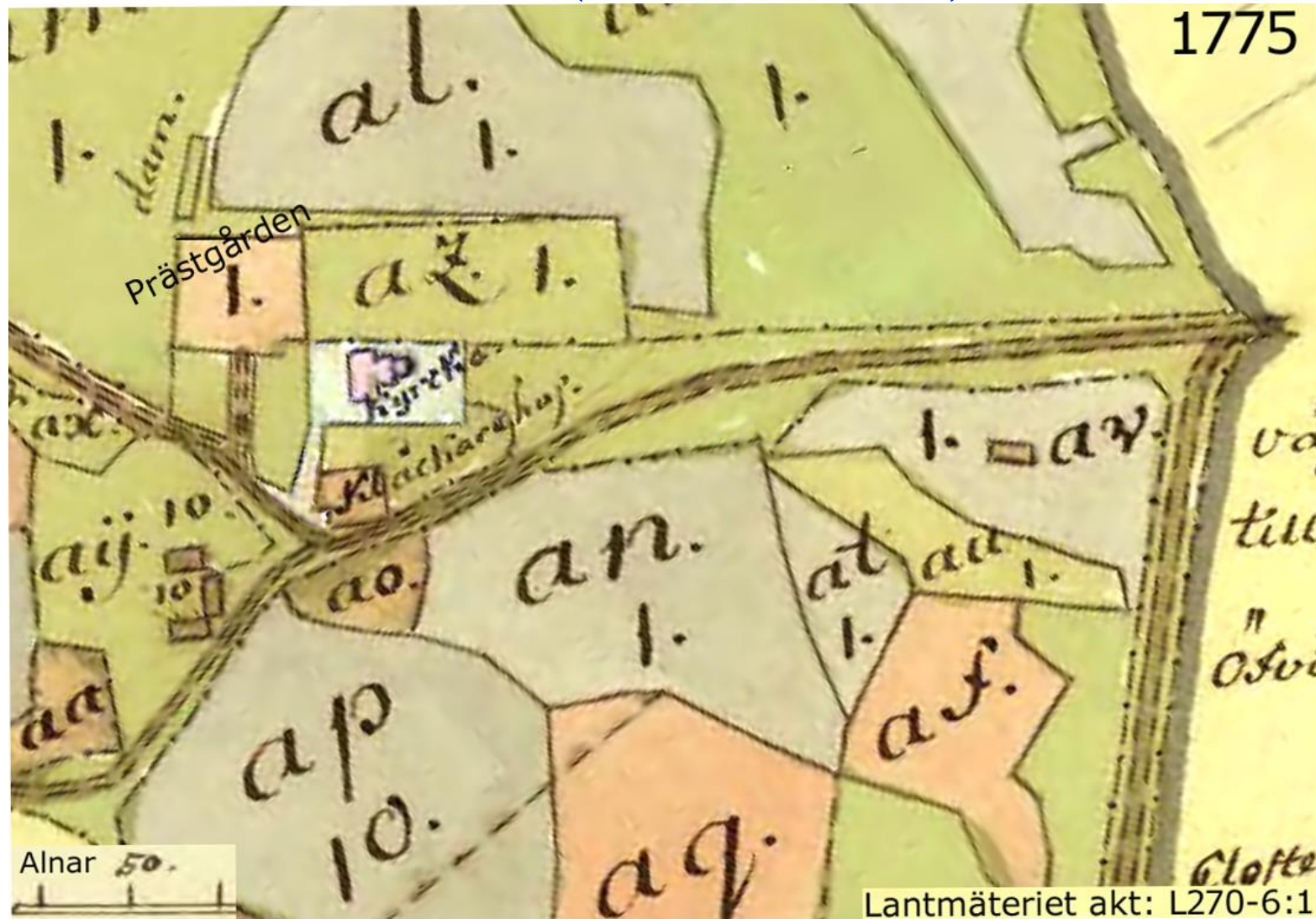
 = Bytomt, L1989:3534

Karta från RAÄ

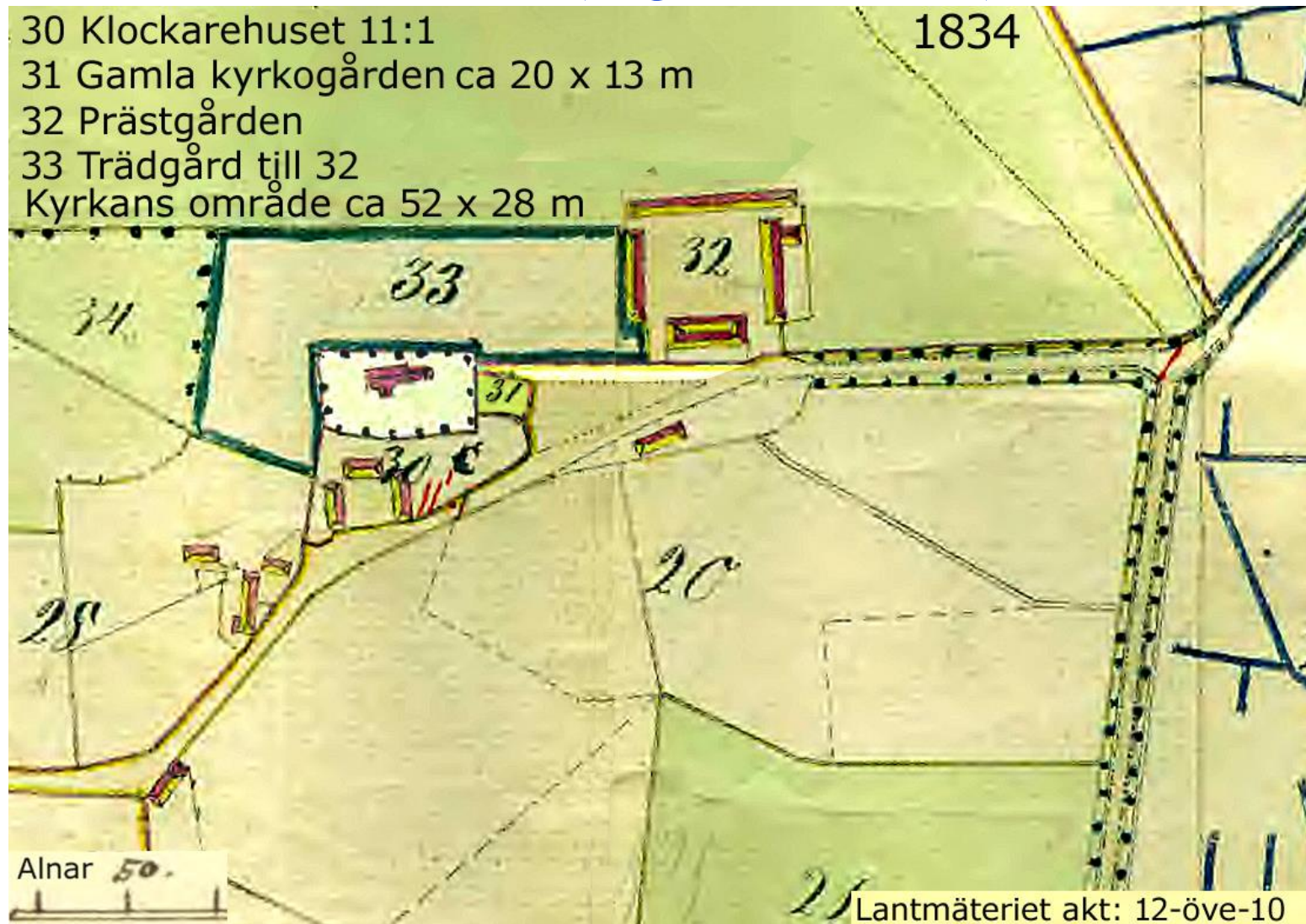
Skartofta kyrka-kyrkogård

Del av Skartofta 1775 (Storskifteskartan)

Skartofta kyrka-kyrkogård

Del av Skartofta 1834 (Laga skifteskartan)

Skartofta kyrka-kyrkogård

Från Laga skifte 1834/35, fastställd 1842-03-24

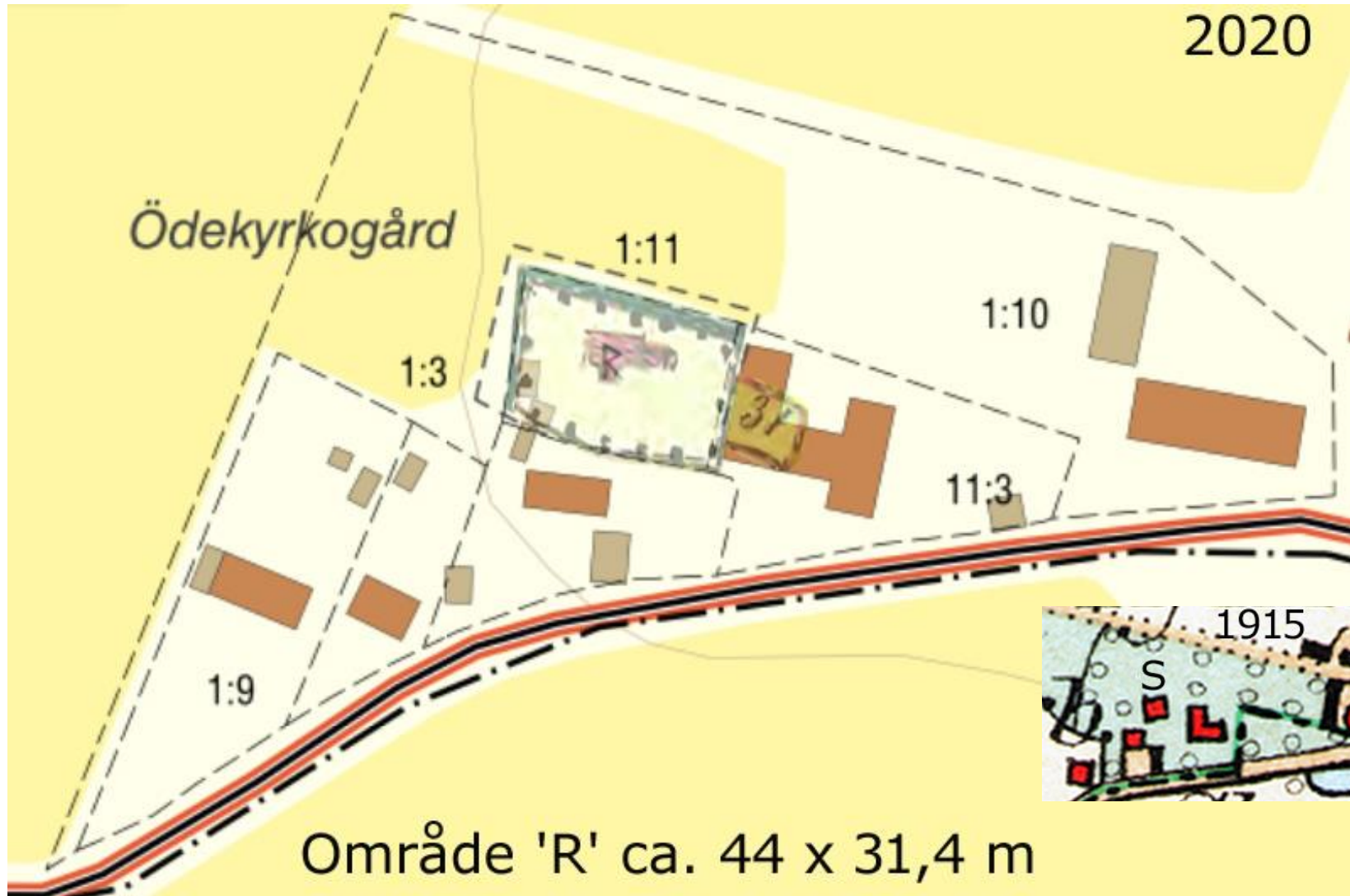
"Till plats för Skole och fattighuset uttogs gamla kyrkogården och 2 kappeland jord öster derintill o varande härvid det vilkor fattat att i händelse, då verbörlig förfrågan skett det icke skulle bli beviljat att i stället för den till Magasin ämnade gamla Skartofta kyrka få inrätta Skole och fattighus så kommer fråndeles plats dertill att uttagas på Kärrby ägor vid vägen i No 266."

Anm: Skolan invigdes den 1 sep. 1839.

2 kappland = 308,54 m².

Skartofta kyrka-kyrkogård

Del av Skartofta 2020 (kyrkans område från 1834 infogat)

Skartofta kyrka-kyrkogård

1956

Skartofta kyrka-kyrkogård

Skartofta kyrka-kyrkogård

De två föregående bilderna sammanslagna

Skartofta kyrka-kyrkogård

Gamla skolan , korsvirkeshuset, som invigdes 1839-09-04. Vykort från 1913.
Nya små- och folkskolan till höger byggdes 1909.

